

2. Підприємства птахівництва. ВНТП-АПК-04.05. Київ, Мінагрополітики України, 2005. 90 с.

3. Правила видачі ветеринарних документів на вантажі, підлягають обов'язковому ветеринарному контролю та нагляд Затв. Наказом Головного державного інспектора ветеринар медицини від 19.04.2005 за № 32 та зареєстровані в Міністер юстиції України 15.06.2005 за № 659/10939.

4. Пустова, Наталія, Кошовенко Діана. Екологічний аудит та виробництво екологічної продукції птахівництва. *Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського обліку, аудиту, аналізу й оподаткування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали II міжнародної науково-практичної конференції, 8 грудня 2017 р. ПДАТУ, Кам'янець – Подільський. Тернопіль : Крок, 2017. С. 100–103.

Юрій КОТИК,

здобувач вищої освіти 1-го курсу ОС Магістр

спеціальності 101 «Екологія»

Науковий керівник: **НЕДІЛЬСЬКА Уляна**

кандидат с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри екології і

загальнобіологічних дисциплін

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ ФІТОЦЕНОЗІВ В АГРОЛАНДШАФТАХ

Живі організми в природі, як правило, живуть не ізольовано, а утворюють певні сполучення, які можуть складатись з індивідумів одного виду, або ж видова різноманітність їх може бути значною. Сполучення рослинних організмів на певній території аналізує фітоценоз. Сукупність фітоценозів утворюють рослинність. Структура та закономірності розвитку фітоценозів, необхідні для планування раціонального використання та відновлення рослинного покриву, для вирішення багатьох природоохоронних питань. У

посівах рослин основні ознаки фітоценозу (взаємовплив між рослинами, а також між рослинами та середовищем) виражені дуже добре, тому посіви відносяться до особливої групи рослинних угруповань – агрофітоценозів [1].

Кожен фітоценоз має властивий йому видовий і екологічний склад рослин, добре виражену надземну та підземну просторову по членованість, що відбиває диференціацію екологічних ніш між різними рослинами, і є пристосованими до певних умов вирощування і території.

За рахунок співіснування, взаємо пристосування, появи і зникнення у фітоценозі, популяції різних видів рослин характеризуються різною кількістю і характером розподілу. Особливістю фітоценозів є здатність утворювати в процесі життєдіяльності специфічне фітоценотичне середовище, або фітосередовище. Цим фітоценози подібні до будь-яких інших біологічних систем [2].

Вивчення природного рослинного покриву, як головного напрямку біогеоценотичного покриву або існуючих екосистем, потребує детального аналізу особливостей об'єднання видів рослин у фітоценози та поширення рослинних угруповань.

Для дослідження біорізноманіття необхідно насамперед вивчити його фітокомпоненти, оскільки біогеоценози або екосистеми здебільшого формуються за участю рослинних організмів. Без урахування цього, особливо при екосистемному підході до вивчення довкілля, структурно-функціональні одиниці котрі виділяються внаслідок досліджень не будуть логічно завершеними. А отже, й виділені таким чином екосистеми будуть непридатними для використання в комплексних біологічних дослідженнях.

Біогеоценотичний підхід до дослідження організації біологічних компонентів у сукупності з іншими природними компонентами є більш науково обґрунтованим, оскільки при такому до вивчення залучається все біорізноманіття, а також знаходить своє відображення його структура та склад з урахуванням рослинного компонента, що дозволяє досить повно відтворити

біологічні особливості довкілля. Разом з тим, виявлення закономірностей формування рослинного покриву є досить цікавим, але складним завданням.

Розв'язання цієї проблеми значною мірою залежить від урахування методологічних особливостей зв'язку з фітоценологією та екологією. Ця єдність ґрунтується не тільки на тому, що вивчається один об'єкт – фітоценоз, але й здебільшого в тому, що одержані дані є вихідними для розвитку іншої робочої гіпотези. Це стосується, в першу чергу, фітоценології, оскільки рівень її розвитку є визначальним для подальшого використання виділених одиниць (рослинних угруповань або синтаксонів) в екологічному аспекті. Необхідно виконувати розподіл рослинного покриву на певну сукупність близьких одиниць, за рахунок чого подальше використання їх буде неправомірним або дасть недостовірні результати. Важливо відмітити, що більш раціональним є розгляд рослин як наукового підрозділу фітоценології, оскільки такий підхід у кінцевому підсумку дозволяє досягти кращих результатів.

Об'єктом її вивчення є надорганізменні системи: фітоценози, рослинні угруповання, ценопопуляції тощо.

Предмет дослідження – встановлення закономірностей існування фітоценозів, особливостей їх будови, взаємозв'язків компонентів фітоценозу між собою та умовами навколишнього середовища.

Незважаючи на досить значні наукові результати як фітоценології, так і екології рослин, більшість методологічних аспектів взаємозв'язку наукових напрямків не відпрацьовано, а тому переважна частина одержаних результатів не використовується в подальшому для іншої науки, зокрема це стосується також можливостей використання наукових досягнень фітоценології для створення екологічних схем розподілу синтаксонів та прогностичних схем розвитку рослинних угруповань тощо.

З метою інтенсифікації вивчення фіторізноманітності наших природних біосистем використовують методи їх дослідження, що вимагають єдиних методичних підходів. Для цього слід визначити основні актуальні проблеми

фітоценології, що дозволяють у науковому експерименті правильно обрати об'єкт дослідження.

У виробничих умовах агроландшафтів фітоценози формуються на основі обґрунтованих принципів, які взаємодіють між собою у тісній спорідненості в природних умовах. Головними з них є принцип конкуренції який розкриває, що різні рослини конкурують між собою у середовищі існування і вирощування за доступ до ресурсів, таких як світло, вода та поживні речовини. Такий наслідок поєднання ресурсних природних факторів призводить до того, що у фітоценозах переважають ті рослини, які мають більшу конкурентоспроможність і можуть продуктивніше використовувати ці ресурси. За аналізом принципу сукцесії, що аналізують фітоценози у агроландшафтах постійно розвиваються і змінюються впродовж тривалості життя. Нові види рослин можуть приходити та зникають з часом, що залежить від багатьох факторів, таких як вік агроландшафту, його використання та зміна клімату.

Для повного відображення особливостей розвитку фітоценології, на нашу думку, потрібно відтворити природні аспекти її становлення до сучасної науки, де основним завданням є класифікація рослинних угруповань з використанням сучасних методів.

Список використаних джерел

1. Л.М. Фельбаба-Клушина, В.І. Комендар. Фітоценологія з основами синфітосозології: навчальний посібник. Ужгород : Ужгород. ун-т, 2001. 212 с
2. Абдулоєва О.С., Соломаха В.А., Фітоценологія. – Київ: Фітосоціоцентр, 2011. 450 с.

УДК : 633.11(323):631.5

Тетяна КУХАРЧУК

здобувач вищої освіти 2 курсу

спеціальності 201 «Агрономія»

Науковий керівник: **ХОМОВИЙ Михайло**